

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 oraz art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych określił dla K. K. wysokość zadłużenia z tytułu składek w wysokości 7769,23 zł. Decyzja zawierała pouczenie o możliwości odwołania się do właściwego Sądu w terminie miesiąca od doręczenia decyzji. Decyzja została doręczona ubezpieczonemu w dniu 8 listopada 2017 r

/decyzja, dowód doręczenia – k. nienum. akt ZUS/

Wnioskodawca w dniu 13 grudnia 2017 r nadał na poczcie odwołanie od powyżej decyzji, które wpłynęło do organu rentowego w dniu 21 grudnia 2017 r. /odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania.

/odpowiedzi na odwołanie – k. 7/

Na rozprawie w dniu 2 marca 2018 r pełnomocnik ZUS wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/e – prot. 00:00:42/

Wnioskodawca nie uzyskuje aktualnie żadnego dochodu, żona pracuje dorywczo na umowę zlecenie, zarabia ok. 800 – 1000 zł. Wnioskodawca nie ma żadnego majątku ani oszczędności.

/zeznania wnioskodawcy – e – prot. 00:06:17 w zw. z 00:01:45/

Sąd zważył, co następuje:

Na mocy art. 477⁹ § 1 i 3 k.p.c., odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Powyzsze oznacza, że wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego z uchybieniem miesięcznego terminu powoduje, iż ubezpieczony zostaje pozbawiony prawa do merytorycznego rozpoznania zarzutów co do istoty sprawy, podniesionych w odwołaniu. Dlatego też Sąd stosując art. 477⁹ § 3 kpc, musi ocenić całokształt okoliczności, które spowodowały przekroczenie terminu do wniesienia odwołania, a przede wszystkim aspekt zawinienia składającego odwołanie (choć nie wskazano przesłanki winy jako wykluczającej odwołanie po terminie) oraz ewentualnych przyczyn od niego niezależnych. Ocena, czy przekroczenie terminu było nadmierne oraz czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, jest pozostawione ocenie sądu. Sąd ma możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie, przy czym niezbędne jest jednoczesne spełnienie się obu warunków: przekroczenie terminu nie może być nadmierne, zaś jego przyczyna musi być niezależna od odwołującego się (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05, Lex nr 277825).

Przesłanki upoważniające sąd do nieuwzględnienia przekroczenia terminu muszą zachodzić kumulatywnie, mają one charakter ocenny i zależą od całokształtu okoliczności sprawy, w związku z czym nie dadzą się uogólnić.

Podkreślenia wymaga też fakt, iż wobec treści art. 477⁹ § 3 kpc postępowanie szczególne regulowane przepisami art. 477⁸ kpc i następne, nie zna instytucji przywrócenia terminu w rozumieniu art. 168 i nast. (tak wyr. SA w Rzeszowie z 6.12.1994 r., III AUr 344/94, OSA 1995, Nr 1, poz. 9, post. SA w G. z 6.6.1994 r., III AUz 61/94, PP 1995, Nr 5, s. 46).

W świetle okoliczności sprawy uznać należy, że wnioskodawca otrzymał sporną decyzję w dniu 8 listopada 2017 r, zatem odwołanie nadane w dniu 13 grudnia 2017 r, zostało wniesione po ustawowym miesięcznym terminie.

Wskazać należy, iż brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że odwołanie nie zostało złożone w terminie z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego. Wnioskodawca odebrał decyzję osobiście, decyzja zawierała stosowne pouczenie, a wnioskodawca nie był w stanie wskazać, dlaczego wniósł odwołanie tego konkretnego dnia. Należy zwrócić uwagę, że wnioskodawca otrzymał wcześniej odpowiedź na odwołanie, w której strona pozwana wносиła o odrzucenie odwołania, nadto był pouczony o możliwości zgłaszania wniosków dowodowych. /zarządzenie – k. 10 w zw. z k. 11, w zw. z k. 17/.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie co prawda opóźnienie nie jest nadmierne, ale brak jest podstaw do przyjęcia, że odwołanie po terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. odrzucił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego organu rentowego Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc.

Zastosowanie przez Sąd art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie Sądu Najwyższego z 14.01.1974 r., sygn. akt II CZ 223/73). Należy także podkreślić, iż „art. 102 kpc nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można jej było przypisać jakąkolwiek inną postać winy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07.01.1982 r., sygn. akt CZ 191/81).

Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Ocena czy taka okoliczność ma miejsce na gruncie konkretnej sprawy pozostawiona została sądowi orzekającemu w sprawie, który musi mieć na uwadze całokształt okoliczności sprawy. Przepis art. 102 k.p.c. pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową nawet, jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Należy jednocześnie zauważyć, że sam stan majątkowy strony czy też jej trudna sytuacja finansowa nie stanowią okoliczności wyłącznie decydującej o zwolnieniu od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi./tak SA w wyroku z dnia 18 listopada 2015 r. ,III APa 10/15 /.

Odstąpienie od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c., stanowi uprawnienie, nie zaś obowiązek sądu i wymaga ustalenia, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", co ustawodawca pozostawił swobodnej ocenie sądu./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 16 grudnia 2015 r. ,I ACa 1602/14/.

Sąd nie obciążył wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego na podstawie art. 102 kpc, mając na względzie aktualną sytuację majątkową ubezpieczonego oraz zakończenie postępowania na etapie rozpoznania wniosku o odrzucenie odwołania.